

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **R. M.**, zastoupen Mgr. Zuzanou Candigliotou, advokátkou, se sídlem Burešova 615/6, Brno, proti žalovanému: **Velitel pozemních sil Armády České republiky**, se sídlem Dobrovského 6, Olomouc, v řízení o kasačních stížnostech žalobce a žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 23. 10. 2024, č. j. 52 Ad 5/2024-136,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se z a m í t á .**
- II. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích ze dne 23. 10. 2024, č. j. 52 Ad 5/2024-136, **se z r u š u j e** ve výroku I. v rozsahu, v němž bylo zrušeno rozhodnutí velitele pozemních sil ze dne 11. 1. 2024, č. j. MO 30533/2024-2170 v části ve které potvrdilo V. výrok rozhodnutí velitele 14. pluku logistické podpory Pardubice ze dne 25. 9. 2023, č. j. MO 695052/2023-4854.
- III. Ve zbývajících částech **se** kasační stížnost žalovaného **z a m í t á .**
- IV. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti žalobce **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností brojí žalobce (dále jen „stěžovatel b“) a žalovaný (dále jen „stěžovatel a“) proti v záhlaví uvedenému rozsudku krajského soudu, který částečně vyhověl žalobě stěžovatele b) tak, že zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2024, č. j. MO 30533/2024-2170, v částech, ve kterých žalovaný potvrdil výroky II., III., V. a VIII. rozhodnutí velitele 14. pluku logistické podpory Pardubice (dále jen „služební orgán I. stupně“) ze dne 25. 9. 2023, č. j. MO 695052/2023-4854, a ve zbývajících částech – ve výrocích I. a IV. žalobu stěžovatele b) zamítl.

[2] Stěžovatel b) byl jako voják z povolání ve služebním poměru k České republice. Rozkazem ředitele Agentury personalistiky Armády České republiky ze dne 14. 4. 2021, č. 5061/2021, byl z důvodu dlouhodobého pozbytí zdravotní způsobilosti určen do tzv. dispozice služebního orgánu I. stupně dle § 10 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání. Následně byl z důvodu pozbytí způsobilosti vykonávat službu v dosavadním služebním zařazení ze zdravotních důvodů ke dni 31. 12. 2021 propuštěn ze služebního poměru. Rozhodnutí příslušných služebních orgánů o propuštění stěžovatele b) ze služebního poměru byla následně pro nezákonnost zrušena rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 21. 11. 2022, č. j. 17 Ad 3/2022-120, který nabyt právní moci dne 22. 12. 2022, a věc byla vrácena odvolacímu služebnímu orgánu k dalšímu řízení. Stěžovatel b) dne 23. 12. 2022 oznámil služebnímu orgánu I. stupně, že trvá na pokračování služebního poměru vojáka z povolání. Služebním orgánem I. stupně bylo stěžovateli b) nařízeno čerpání dovolené v rozsahu 6 hodin do konce roku 2022. Stěžovatel b) postupně u služebního orgánu I. stupně vznášel návrhy na plnění za dobu, kdy byl určen do dispozice, a za dobu nezákonného propuštění ze služebního poměru, zejména dle § 22 zákona o vojácích z povolání. O žádostech stěžovatele b), kterým nebylo vyhověno, rozhodl služební orgán I. stupně ve společném správním řízení prvostupňovým rozhodnutím, které stěžovatel b) v rozsahu výroků I. až V. a VIII. napadl odvoláním. Odvolacím služebním orgánem bylo odvolání stěžovatele b) zamítnuto a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno.

[3] Stěžovatel b) v **žalobě** namítal, že výrok I. prvostupňového rozhodnutí je nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost, jelikož prvostupňové rozhodnutí odkazovalo na kázeňské odměny dle § 52 zákona o vojácích z povolání, v relevantním znění, oproti tomu napadené rozhodnutí odkazovalo na jiný druh odměny dle § 68g zákona o vojácích z povolání. Dále namítal nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, neboť se služební orgány nezabývaly skutečnostmi, jakým vojákům, v jaké výši a za co byly v daném období navrženy a uděleny odměny. Vzhledem ke skutečnosti, že do září roku 2021 byly stěžovateli b) odměny vypláceny, tak v jejich pozdějším nepřiznání a nevyplacení spatřoval stěžovatel b) svévoli a nerovné zacházení.

[4] K výroku II. prvostupňového rozhodnutí namítal, že příspěvek z FKSP jakožto peněžní ekvivalent plnění různého druhu je peněžní náležitostí ve smyslu § 22 zákona o vojácích z povolání. Namítal, že příspěvek z FKSP nemohl čerpat z důvodu propuštění ze služebního poměru, které bylo následně soudem prohlášeno za nezákonné, ve spojení s uplynutím lhůty stanovené pro čerpání příspěvku (do 10. 11. daného kalendářního roku), nařízením dovolené stěžovateli b) a čerpáním dovolené osobami určenými k poskytnutí součinnosti při vyřizování příspěvku z FKSP. Z obdobných důvodů nemohl čerpat příspěvek na preventivní rehabilitaci za rok 2022, který mu nebyl přiznán výrokem III. prvostupňového rozhodnutí.

[5] K výroku IV. prvostupňového rozhodnutí (převod nevyčerpané řádné dovolené v rozsahu 87 hodin za rok 2022 a umožnění jejího čerpání) stěžovatel b) namítal nepřezkoumatelnost výroku pro nedostatek důvodů, když odvolací služební orgán se nevypořádal s jeho odvolacími námitkami týkajícími se neaplikovatelnosti judikatury Soudního dvora EU. Namítal, že služební orgány dospěly k nesprávnému závěru, že do výpočtu dovolené nelze zahrnout období od 23. 5. 2022 do 29. 12. 2022, kdy byl v pracovním poměru u Dopravního podniku města Pardubic a.s. Tvrdil, že v souladu se stanoviskem MPSV ze dne 6. 6. 2023, č. j. MPSV-2023/99770-521/1 (dále také jen „stanovisko MPSV“), se nároky na dovolenou posuzují samostatně.

pokračování

[6] K výroku V. prvostupňového rozhodnutí (úroky z prodlení) stěžovatel b) namítal, že služební orgány nesprávně určily počátek prodlení s výplatou peněžních náležitostí, když počátek prodlení vázaly na právní moc rozsudku soudu, kterým byla zrušena rozhodnutí služebních orgánů o propuštění stěžovatele b) ze služebního poměru. Dle stěžovatele b) má být počátek prodlení služebních orgánů s výplatou peněžních náležitostí odvozen od splatnosti jednotlivých měsíčních výplat služebního platu tak, jak by k nim docházelo v případě, kdy by k nezákonnému propuštění stěžovatele b) ze služebního poměru nedošlo.

[7] K výroku VIII. prvostupňového rozhodnutí (doplnění pověření výkonem služby ve služebním zařazení rotmistr) stěžovatel b) uvedl, že byl od 15. 1. 2021 personálním rozkazem ředitele Agentury personalistiky AČR pověřen výkonem služby v jiném služebním zařazení, a to technik roty v hodnosti rotmistra. Namítal, že služební orgány nesprávně posoudily dobu pověření stěžovatele b) výkonem služby v jiném služebním zařazení, když dospěly k závěru, že tato doba skončila dne 31. 12. 2021, a v souvislosti s tím pak nesprávně stanovily doplatek služebního platu rovněž pouze do 31. 12. 2021.

[8] **Krajský soud** shledal žalobu částečně důvodnou. Odkázal na znění § 22 odst. 1 a 3 a § 68i odst. 1 zákona o vojácích z povolání, dle kterých náleží vojákovi po zrušení rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru zachovalý plat. Krajský soud po vyložení zákonných ustanovení dospěl k závěru, že odměny jsou nenárokové, a potvrdil tak rozhodnutí žalovaného. Dle krajského soudu by stěžovateli b) vznikl nárok na odměny teprve rozhodnutím o jejich udělení příslušným orgánem, k čemuž však v dané věci nedošlo. Odměny byly i dle tvrzení stěžovatele b) pouze navrženy. Krajský soud k tomu odkázal na usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 6. 2015, sp. zn. II. ÚS 838/15, dle kterého možnost udělit odměnu, vzhledem k nenárokovosti odměny do doby jejího přiznání, nepředstavuje veřejné subjektivní právo, přičemž proti tvrzenému nerovnému zacházení při udělování odměn se nelze bránit cestou správního soudnictví. V této části krajský soud neshledal žalobu důvodnou.

[9] K otázce nároku na příspěvek z FKSP krajský soud konstatoval, že stěžovatel b) neměl možnost si o příspěvek požádat z důvodu presumpce správnosti správního rozhodnutí o jeho propuštění ze služebního poměru do nabytí právní moci rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 11. 2022, č. j. 17 Ad 3/2022-120. Jelikož stěžovateli b) bránily v čerpání příspěvku z FKSP ve stanovené lhůtě okolnosti, které jsou přičitatelné služebním orgánům, které nezákonně propustily stěžovatele b) ze služebního poměru, a následně skutečnost nezávislá na vůli stěžovatele b), tj. uplynutí doby, v tomto bodě shledal krajský soud žalobu důvodnou.

[10] K otázce čerpání nároku na preventivní rehabilitaci krajský soud konstatoval, že § 97 odst. 1 zákona o vojácích z povolání je třeba s ohledem na konkrétní okolnosti daného případu vyložit tak, že nevylučuje ani pojmově převod nároku na preventivní rehabilitaci stěžovatele b) do dalších let. Neumožněním převodu nároku na preventivní rehabilitaci by stěžovatel b) přišel o benefit sloužící k regeneraci jeho sil, na který by mu jinak, pokud by k nezákonnému propuštění ze služebního poměru nedošlo, splněním zákonných podmínek vznikl nárok. Krajský soud tak i v této části shledal žalobu důvodnou.

[11] Co se týče výpočtu nároku stěžovatele b) na dovolenou za rok 2022 u Armády ČR se krajský soud ztotožnil se závěry služebních orgánů. Služební orgány nezahrnuly do výpočtu dovolené stěžovatele b) za rok 2022 období, kdy byl zaměstnán u jiného zaměstnavatele,

z důvodu, že stěžovatel b) mohl v daném období čerpat řádnou dovolenou ze zaměstnaneckého poměru u tohoto jiného zaměstnavatele. Svou argumentaci podpořily odkazem na rozsudek Soudního dvora EU ze dne 25. 6. 2020 ve spojených věcech C-762/18 a C-37/19 (dále také jen „rozsudek SD EU“). Stěžovatel b) poukazoval na případy, kdy pracovní a služební poměr existují vedle sebe, ale nedochází k překrývání pracovních dob. V dané věci dle krajského soudu šlo o odlišný případ, kdy k výkonu jiného zaměstnání došlo v době propuštění stěžovatele b) ze služebního poměru, které bylo až následně soudem prohlášeno za nezákonné. Služební poměr v době, kdy vykonával zaměstnání u jiného zaměstnavatele, vzhledem k zásadě presumpce správnosti správních aktů, neexistoval, tedy nedošlo k faktickému souběhu služebního a pracovního poměru. Z těchto důvodů krajský soud neshledal v této části žalobu důvodnou.

[12] V otázce výše úroků z prodlení a jejich splatnosti krajský soud dospěl k závěru, že § 22 odst. 1 zákona o vojácích z povolání bylo třeba vyložit tak, že zrušení rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru znamená obnovení služebního poměru a s ním spojené zpětné obnovení nároku na peněžní náležitosti v dosavadní výši, a to za dobu, po kterou trvalo propuštění stěžovatele b) ze služebního poměru, které bylo následně pro nezákonnost zrušeno. Jednotlivé měsíční peněžní náležitosti se proto stávaly splatnými postupně tak, jak by stěžovateli b) vznikl nárok na služební plat v případě jeho nepropuštění ze služebního poměru. V této části shledal krajský soud žalobu důvodnou.

[13] V otázce týkající se zamítnutí žádosti o přiznání doplacení pověření výkonem služby ve služebním zařazení technik roty stěžovatel a) ve svém rozhodnutí pouze odkázal na § 13 odst. 1 zákona o vojácích z povolání bez bližšího odůvodnění. Dle krajského soudu z uvedeného ustanovení nevyplývá, že by pověření výkonem služby v jiném služebním zařazení mělo trvat méně než 1 rok, tedy méně než 12 měsíců od pověření, resp. že by mělo skončit ke konci kalendářního roku. Odvolací námitky stěžovatele b) stran delší délky doby přiznání doplacení služebnímu platu dle služebního tarifu rotmistr nebyly v napadeném rozhodnutí vypořádány. K tvrzení stěžovatele a) ve vyjádření k žalobě, že platnost personálního rozkazu k pověření výkonem služby zanikla dne 31. 12. 2021, kdy skončil služební poměr stěžovatele b) na základě rozhodnutí služebních orgánů o propuštění ze služebního poměru, krajský soud uvedl, že tento důvod nebyl uveden v prvostupňovém rozhodnutí ani v rozhodnutí stěžovatele a). Krajský soud proto shledal žalobu v této otázce důvodnou.

Kasační stížnost stěžovatele a)

[14] V **kasační stížnosti stěžovatel a)** namítá kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). K možnosti čerpání příspěvku z FKSP stěžovatelem b) setrvává na názoru, že příspěvek z FKSP je nenárokové plnění dle § 3 odst. 5 vyhlášky Ministerstva financí č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb (dále jen „vyhláška č. 114/2002 Sb.“) Tvrdí, že stěžovateli b) nic nebránilo v tom, aby si o příspěvek z FKSP požádal, podání takové žádosti mu nebylo nijak ze strany stěžovatele a) znemožňováno a nebylo možné předjímat, zda by takové žádosti vůbec bylo vyhověno. Stěžovatel a) zdůrazňuje, že ačkoliv měl stěžovatel b) nárok na poskytnutí příspěvku, svůj nárok nevyužil, neboť o příspěvek nepožádal, a pokud neexistuje právní úprava umožňující jeho přesunutí do následujícího kalendářního roku, není v možnostech stěžovatele a) najít způsob avizovaný krajským soudem, jak vzniklý stav napravit.

pokračování

[15] K otázce přiznání příspěvku na preventivní rehabilitaci za rok 2022 stěžovatel a) namítá, že poskytování preventivní rehabilitace upravuje vedle § 97 odst. 1 zákona o vojácích z povolání taktéž rozkaz ministra obrany č. 46/1999 Věstníku Ministerstva obrany - Poskytování preventivní rehabilitace (dále jen „rozkaz ministra obrany“). Dle čl. 17 rozkazu ministra obrany požadavky na preventivní rehabilitaci zpracovává velitel příslušného organizačního celku na základě skutečného zájmu vojáků. Podle čl. 18 rozkazu ministra obrany ředitelství Vojenského lázeňského a rekreačního zařízení p. o., které preventivní rehabilitaci zabezpečuje, rozesílá poukazy na preventivní rehabilitaci vždy do 15. listopadu a podle čl. 19 rozkazu ministra obrany příslušný velitel přiděluje poukazy na příští rok vždy do 30. listopadu. Pokud stěžovatel b) namítal, že mu v roce 2022 nebyl přidělen poukaz na preventivní rehabilitaci, stěžovatel a) k tomuto konstatuje, že stěžovatel b) v rámci řízení netvrdil ani neprokázal, že by v souladu s rozkazem ministra obrany služební orgán v roce 2021 požádal o přidělení poukazu na preventivní rehabilitaci v roce 2022 (či jinak projevil zájem o preventivní rehabilitaci), čímž by splnil podmínku pro jeho přidělení, a nic na tom nemění skutečnost, že měl na preventivní rehabilitaci právní nárok. Nelze tak souhlasit s posouzením krajského soudu, že k nevyužití tohoto nároku došlo z důvodů na straně služebních orgánů, když poukazy jsou přidělovány na daný rok vždy do 30. listopadu roku předcházejícího, jelikož stěžovatel byl v této době ještě ve služebním poměru. Dále namítá, že čerpat preventivní rehabilitaci je možné maximálně 14 dní v kalendářním roce a nevyčerpané nároky není možné kumulovat především i proto, že se jedná o právo vojáka z povolání, nikoliv jeho povinnost. Nadto stěžovatel b) neplnil v roce 2022 žádné služební úkoly, přičemž preventivní rehabilitace má sloužit k regeneraci sil a zdraví po náročném fyzickém a psychickém vypětí služby vojáka z povolání.

[16] Co se týče přiznání nároku na vyplacení zákonného úroku z prodlení, které stěžovatel a) přiznal stěžovateli b) ve výši 2 928,45 Kč výrokem V. prvostupňového rozhodnutí, stěžovatel a) s odkazem na presumpci správnosti správních aktů setrvává na svém stanovisku, že až do pravomocného zrušení rozhodnutí služebních orgánů o propuštění stěžovatele b) ze služebního poměru vojáka z povolání z důvodu jejich nezákonnosti nebyl služební orgán povinen hradit žádné peněžní náležitosti za rok 2022, tedy se nemohl ani ocitnout v prodlení s jejich úhradou. Dle názoru stěžovatele a) lze pro vznik nároku na vyplacení úroku z prodlení považovat za rozhodné až pravomocné zrušení rozhodnutí o propuštění stěžovatele b) ze služebního poměru vojáka z povolání, neboť do této doby neexistoval právní důvod, na základě kterého by mu mohly být peněžní náležitosti vyplaceny dříve.

[17] K otázce doplacení platu ve výši odpovídající pověření stěžovatele b) výkonem služby ve služebním zařazení technik roty velitelského družstva rot logistiky 141. zásobovacího praporu 14. pluku logistické podpory stěžovatel a) namítl, že byl rozkazem ředitele Agentury personalistiky AČR č. 5061/2021 ze dne 14. dubna 2021 (dále jen „rozkaz ředitele Agentury personalistiky AČR“) určen dnem 15. dubna 2021, z důvodů dlouhodobého pozbytí zdravotní způsobilosti, do dispozice služebního orgánu I. stupně, kdy v dispozici nadále setrval až do dne jeho propuštění ze služebního poměru. Dle § 10 odst. 1 zákona o vojácích z povolání voják, který nemůže vykonávat službu ve svém služebním zařazení nebo nemůže být služebně zařazen, se určí do dispozice. Dle § 10 odst. 5 zákona o vojácích z povolání po dobu dispozice podle odstavce 2 písm. a) až c) a podle odstavce 3 plní voják služební úkoly podle rozkazů nadřízeného. Z výše uvedeného a ze samotné povahy institutu dispozice je dle názoru stěžovatele a) zcela zřejmé, že stěžovatel b) dnem jeho určení do

dispozice již nadále zcela logicky nemohl být pověřen výkonem služby v jiném služebním zařazení, v daném případě konkrétně technika roty v hodnosti rotmistra.

Kasační stížnost stěžovatele b)

[18] V **kasační stížnosti stěžovatel b)** namítá kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. K otázce neudělení odměn namítá, že nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že legitimní očekávání, které mělo být založeno předchozí praxí nehraje roli. Stěžovatel b) upozorňuje, že i krajský soud připustil, že nelze vyloučit, že taková praxe u služebního orgánu byla a služební odměny byly plošně přiznávány všem. Toto tvrzení přitom potvrzuje mj. současné vyjádření Velení Armády ČR, které ve svém dopise vojákům ze dne 10. 12. 2024 výslovně uvádí, že před vánočními svátky „*je zvykem poděkovat vojákům i finanční odměnou*“, která bude zahrnuta v prosincové výplatě. Stěžovatel b) uzavírá, že právě toto opakované udělování nenárokových odměn může vést k tomu, že zaměstnanci tyto odměny zahrnují do svých očekávaných příjmů. Odkázal rovněž i na nález Ústavního soudu ze dne 11. 5. 2021, sp. zn. II. ÚS 806/21, který konstatuje, že i legitimní očekávání nabytí určitého majetku podléhá soudní ochraně. Není přitom pravdou, že by udělování „nenárokových“ odměn bylo zcela vyloučeno z přezkumu správních orgánů a v rámci tvrzeného nerovného či diskriminačního zacházení ponecháno toliko disputacím soudů civilních. Jak dokládá i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2022, č. j. 7 As 233/2021-33, správní soud musí v takovém případě provést soudní přezkum posouzení řádného procesu, který garantuje rovnou ochranu práv a rovné zacházení se všemi žadateli za podmínek stanovených obecným způsobem. Nejvyšší správní soud konstatoval, že je na žalované, aby byla schopna zákonnost svého postupu v procesu udělování nenárokových odměn alespoň zpětně zdůvodnit a obhájit. Nestačí přitom jen pouhé tvrzení správních orgánů, ale jejich tvrzení musí být podložena i patřičnými, alespoň některými, listinnými, důkazy. Ostatně i proto stěžovatel b) v nyní projednávaném případě požadoval doplnit dokazování, kolika vojákům z příslušné roty a za jaké plnění služebních povinností byly odměny navrženy a v jaké výši byly vyplaceny, čemuž k jeho překvapení krajský soud nevyhověl. Uvedl-li krajský soud úvahu o tom, že aplikace zásady rovného zacházení může mít místo až poté, co by bylo možno uvažovat o tom, že stěžovatel b) podmínky pro přiznání odměny splnil, pak tuto úvahu krajský soud obrátil zcela naruby, neboť vede k absurdním závěrům. Naopak je třeba se zabývat úvahou nerovného zacházení v tom smyslu, proč zrovna stěžovatel podmínky pro přiznání odměny dle služebních orgánů na rozdíl od ostatních vojáků roty údajně nesplnil.

[19] V otázce nevyčerpané řádné dovolené stěžovatel b) setrvává na svém stanovisku, že nepoužitelnost služebními orgány i krajským soudem citovaného rozhodnutí Soudního dvora EU spočívá v tom, že dané rozhodnutí Soudního dvora EU bylo vydáno ve vztahu k právním úpravám jiných států a právě v oblasti pracovního poměru. Celkově tak stěžovatel b) za kalendářní rok 2022 získal dohromady nárok na dovolenou v rozsahu 173 hodin. Podle § 32 odst. 1 zákona o vojácích z povolání přitom činí nárok dovolené u vojáka z povolání 6 týdnů v kalendářním roce, tj. celkem 240 hodin za kalendářní rok. Na základě právní fikce neukončení služebního poměru přitom stěžovatel b) v roce 2022 splnil nárok na plnou dovolenou za kalendářní rok, což nebylo mezi stranami ani ze strany krajského soudu sporné. Slovy krajského soudu se však stěžovatel b), lakonicky řečeno, svojí ekonomickou činností a snahou o zaměstnání sám připravil o nárok na dovolenou v rozsahu zbývajících 67 hodin (nárok vojáka z povolání 240 hodin – 173 hodin skutečně čerpaného či dodatečně uznaného nároku na dovolenou). Správná není ani úvaha krajského soudu

pokračování

o neakceptovatelnosti kumulace nároků na placenou dovolenou za kalendářní rok, když toto česká právní úprava umožňuje. Nárok na dovolenou se totiž u každého zaměstnání posuzuje zvlášť. Stěžovatel b) dodává, že v případě nároků, kde před krajským soudem jeho žaloba obstála, sám krajský soud uvedl, že stěžovateli b) nelze dávat k tíži důsledky situace vzniklé ze strany služebního orgánu, tj. z nezákonného propuštění ze služebního poměru. Stěžovateli b) tak není zřejmé, proč zrovna v tomto případě uplatněného nároku na dovolenou krajský soud své stanovisko změnil a obhajuje služební orgány, které se redukcí dovolené snaží těžit z vlastního nezákonného jednání.

[20] Stěžovatel b) napadá rovněž výrok III. rozsudku krajského soudu co do výše přiznaných nákladů řízení. S ohledem na povahu předmětu sporu a časovou náročnost poskytnutí právních služeb, zejména sepsání správní žaloby, je dle stěžovatele b) požadované zvýšení odměny za jeden úkon právní služby na trojnásobek ve smyslu § 12 odst. 1 advokátního tarifu adekvátní. Stěžovatel b) nesouhlasí ani s tím, že dvě písemná podání následující po vyjádření stěžovatele a) k žalobě krajský soud vyhodnotil jako jedno podání. Podání ze dne 9. 8. 2024 bylo pojato jako replika k vyjádření stěžovatele b) a nesouhlas s rozhodnutím bez ústního jednání, zatímco podání ze dne 17. 9. 2024 bylo svým obsahem doplněním a rozšířením argumentace. Dále stěžovatel b) nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že doloženou poradu mezi ním a jeho právním zástupcem před jednáním soudu nepovažuje soud za důvodně vynaložený náklad, když ve správním soudnictví platí koncentrační zásada tvrzení ve lhůtě pro podání žaloby a veškerá tvrzení byla uvedena v písemných podáních, jelikož klient a jeho právní zástupce se musí na soudní jednání řádně připravit.

Vyjádření stěžovatele a) ke kasační stížnosti stěžovatele b)

[21] Stěžovatel a) ve vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatele b) zdůrazňuje, že z § 52 odst. 1 i § 68g zákona o vojácích z povolání jednoznačně a nezpochybnitelně vyplývá, že odměny jsou nenárokové. Právní nárok na odměnu vzniká teprve jejím udělením příslušným služebním orgánem, nelze o něm rozhodnout na žádost; zásadně odmítá, že by z dopisu citovaného stěžovatelem b) v jeho kasační stížnosti mělo jakýmkoliv způsobem vyplývat, že vojákům jsou udělovány odměny plošně. Přímo v dopise je uvedeno, že odměny jsou nenárokové, a z poslední věty dopisu vyplývá, že jsou tací, kteří odměnu nedostanou, ale ani jejich práce a úsilí není přehlíženo. Rovněž zdůrazňuje, že dopis zasláný v roce 2024 nemůže být důkazem o skutečnosti, že by odměny byly v roce 2021 udělovány plošně. Odkazovaný náleze Ústavního soudu ze dne 11. 5. 2021, sp. zn. II. ÚS 806/21, je dle stěžovatele a) nepřiléhavý, jelikož se zabýval legitimním očekáváním soudního znalce, že mu budou nahrazeny náklady, které vynaložil v souvislosti se zpracováním znaleckého posudku. Pokud stěžovatel b) odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2022, č. j. 7 As 233/2021-33, dle kterého není udělování „nenárokových“ odměn zcela vyloučeno z přezkumu správních orgánů, stěžovatel a) uvádí, že Ústavní soud v usnesení ze dne 11. 6. 2015, sp. zn. III. ÚS 838/15, stanovil, že možnost udělit kázeňskou odměnu (stejně úvahy lze vztáhnout i na odměny dle § 68g zákona o vojácích z povolání) nepředstavuje veřejné subjektivní právo, kterého by se mohl stěžovatel b) domáhat, a na přiznání takové odměny není právní nárok. Odměna není majetkovým právem či legitimním očekáváním. Stěžovatel a) tak setrvává na svém stanovisku, že stěžovatel b) v období od dubna 2021, kdy byl určen do dispozice, až do rozsudku zrušujícího rozhodnutí o propuštění stěžovatele b) ze služebního poměru, nesplňoval podmínky pro udělení odměn, neboť neplnil takové služební úkoly, které by přesahovaly rámec jeho obvyklých služebních povinností.

[22] K otázce nevyčerpané řádné dovolené stěžovatel a) namítá, že i volba mezi lepším a horším řešením je svobodná volba. Zatímco stěžovatel b) čekal na to, jak bude rozhodnuto o propuštění ze služebního poměru, volil mezi tím mít příjem (a v důsledku toho pak dle rozsudku Soudního dvora EU z 25. června 2020 ve spojených věcech C-762/18 a C-37/19 má přijít o nárok na dovolenou u původního zaměstnavatele), nebo nemít v té uvedené době příjem, ale nepřijít (v případě, že soud rozhodne, že propuštění ze služebního poměru bylo v rozporu se zákonem) o nárok na dovolenou za tu dobu, kde měl být zaměstnán nebýt nezákonného propuštění. Stěžovatel b) nebyl zaměstnán u dvou zaměstnavatelů zároveň. Stěžovatel b) byl zaměstnán pouze u jednoho zaměstnavatele a v průběhu času se ukázalo, že u původního zaměstnavatele byl propuštěn v rozporu se zákonem. Na základě této skutečnosti mu vůči původnímu zaměstnavateli vznikl například nárok na náhradu mzdy (platu). Nárok na dovolenou za dobu, kdy byl zaměstnán u jiného zaměstnavatele, však stěžovateli b), dle shora uvedeného rozsudku Soudního dvora EU vůči původnímu zaměstnavateli nevznikl.

[23] K námitkám proti výroku, kterým bylo rozhodnuto o nákladech řízení, stěžovatel a) uvádí, že se ztotožňuje s argumentací soudu a nepovažuje poradu stěžovatele b) s jeho právním zástupcem za nezbytnou a rovněž nesouhlasí s trojnásobným navýšením odměny za jeden úkon právní služby.

Vyjádření stěžovatele b) ke kasační stížnosti stěžovatele a)

[24] Stěžovatel b) zopakoval, že neměl možnost si v roce 2022 požádat o příspěvek z FKSP, jelikož na základě presumpce správnosti správního rozhodnutí, tak musel respektovat rozhodnutí o ukončení jeho služebního poměru. K otázce preventivní rehabilitace stěžovatel b) uvádí, že byl v dubnu roku 2021 určen do tzv. dispozice, kdy služební orgány s jeho dalším pokračováním ve služebním poměru nepočítaly, jelikož byl s poukazem na § 19 odst. 1 písm. c) zákona o vojácích z povolání označen za nezpůsobilého. Je proto irelevantní tvrzení stěžovatele a), že si měl stěžovatel b) požádat o poukaz na preventivní rehabilitaci standardně v roce 2021, kdy byl ještě ve služebním poměru, když by jej stěžovatel b) nemohl objektivně v roce 2022 využít. V otázce týkající se úroků z prodlení odkazuje na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 5. 2021, č. j. 30 Ad 4/2019-90, který jasně stanovuje, že pokud služebnímu zaměstnanci vznikne nárok na doplacení jeho finančních náležitostí v důsledku nezákonného rozhodnutí, tak mu náleží rovněž úroky z prodlení za celé období. Pro výpočet je tedy rozhodná trvání nezákonného stavu, nikoli až datum zrušujícího rozsudku. V otázce doplacení služebního platu v důsledku pověření výkonem služby ve služebním zařazení technik roty stěžovatel b) plně souhlasí se závěrem krajského soudu, přičemž konstatuje, že stěžovatel a) nepřednesl žádný nosný důvod, proč by už od 1. 1. 2022 nemělo být přiznáno doplacení v zařazení rotmistr.

[25] **Nejvyšší správní soud** přezkoumal formální náležitosti obou kasačních stížností a shledal, že kasační stížnosti jsou podány včas, neboť byly podány ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), byly podány oprávněnou osobou, neboť stěžovatelé byli účastníky řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), za stěžovatele a) jedná za něj k tomu pověřená osoba s náležitým právnickým vzděláním a stěžovatel b) je zastoupen advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

pokračování

[26] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení kasačních stížností v mezích jejich rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Dospěl k následujícím závěrům.

[27] Kasační stížnost stěžovatele a) je částečně důvodná.

[28] Kasační stížnost stěžovatele b) není důvodná.

[29] Nejvyšší správní soud pro přehlednost při posouzení kasačních důvodů jednotlivých stěžovatelů dle výroků prvostupňového rozhodnutí. Stěžovatel a) napadá ty výroky prvostupňového rozhodnutí, pro které krajský soud část rozhodnutí stěžovatele a) zrušil a v této části mu věc vrátil k dalšímu řízení. Jsou to výroky: *II. Návrh žadatele na přiznání příspěvku z FKSP za rok 2022 se nepřiznává; III. Návrh žadatele na přiznání příspěvku za nevyčerpanou preventivní rehabilitaci dle § 97 zákona o vojácích z povolání za rok 2022 se nepřiznává, V. Žadateli se přiznává nárok na vyplacení „zákonného úroku z prodlení“ v částce 2.928,45 Kč a VIII. Návrh žadatele na přiznání doplacení pověření výkonem služby ve služební zařazení technik roty velitelského družstva roty logistiky 141. zásobovacího praporu 14. pluku logistické podpory (273046) se zamítá.* Stěžovatel b) napadá výroky prvostupňového rozhodnutí v jejichž rozsahu byla správní žaloba shledána nedůvodnou a zamítnuta. Jsou to výroky: *I. Návrh žadatele na přiznání „dorovnání a výplaty odebraných odměn z důvodu určení do dispozice“ se nepřiznává a IV. Návrh žadatele na přiznání nevyčerpané dovolené se přiznává, a to ve výši 87 hodin řádné dovolené za rok 2022, které se převádí a budou umožněny čerpat dle zákona o vojácích z povolání.*

[30] Nejvyšší správní soud se v první řadě zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku vznesenou stěžovatelem b). K otázce nepřezkoumatelnosti soudních a správních rozhodnutí se ve své judikatuře tento soud již mnohokrát vyjádřil (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS či ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS). Nepřezkoumatelnost může být způsobena buďto nedostatkem důvodů, o které je rozhodnutí opřeno, anebo nesrozumitelností. Nepřezkoumatelné však není rozhodnutí, pokud soud prezentuje odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní, a toto zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 6 As 153/2014-108, či ze dne 4. 3. 2015, č. j. 8 Afs 71/2012-161).

[31] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadený rozsudek krajského soudu není nepřezkoumatelný. V rozsudku obsažená argumentace tvoří koherentní celek, z něhož je zřejmé, jaké úvahy krajský soud vedl k vysloveným závěrům a jakým způsobem se soud vypořádal s žalobními námitkami; věcná správnost závěrů krajského soudu je již otázkou meritorního přezkumu napadeného rozsudku, k čemuž kasační soud přistoupil následovně.

I. Posouzení dorovnání a výplaty odebraných odměn z důvodu určení do dispozice

[32] Stěžovatel b) v kasační stížnosti nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že odměny dle § 52 a § 68g zákona o vojácích z povolání jsou nenárokovou složkou, přičemž stěžovateli b) na ně nevznikl nárok, jelikož by vznikl až rozhodnutím služebního orgánu o jejich

udělení, nikoliv jejich pouhým navržením. Krajský soud v tomto směru ani neuznal legitimní očekávání stěžovatele b). Dle stěžovatele b) vzniklo legitimní očekávání založené předchozí praxí; že má taková praxe obecně fungovat, dokládá zněním dopisu od Velení Armády ČR ze dne 10. 12. 2024, ve kterém se píše, že před vánočními svátky „je zvykem poděkovat vojákům i finanční odměnou“, která bude zahrnuta v prosincové výplatě. K tomu stěžovatel a) ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že přímo v dopise je uvedeno, že odměny jsou nenárokové, a z poslední věty dopisu vyplývá, že jsou tací, kteří odměnu nedostanou, ale ani jejich práce a úsilí není přehlíženo. Dopis zaslaný v roce 2024 nemůže být důkazem o skutečnosti, že by odměny byly v roce 2021 udělovány plošně. Nejvyšší správní soud konstatuje shodně se stěžovatelem a), že způsob přiznávání odměn v roce v roce 2024 nevypovídá nic o tom, zda byly odměny udělovány plošně i v roce 2021. Stejně tak ze znění dopisu jasně vyplývá, jak už konstatoval v replice stěžovatel a), že odměny nebudou přiznány všem, a dále je v dopise i uvedeno: „*Ted' před vánočními svátky je zvykem vám poděkovat i finanční odměnou. Objektivně jsme však letos nemohli zabezpečit takové poděkování, i když bych si to přál. A ač není nárokové, je to právě teď, kdy na něj většina z vás čeká*“.

[33] Pokud stěžovatel b) odkazuje na nález Ústavního soudu ze dne 11. 5. 2021, sp. zn. II. ÚS 806/21, dle kterého judikatura dovodila, že legitimní očekávání je integrální součástí ochrany majetkových práv jedinců, zmiňovaný nález Ústavního soudu je nepřiléhavý, jelikož se zabýval legitimním očekáváním soudního znalce, že mu budou nahrazeny náklady, které vynaložil v souvislosti se zpracováním znaleckého posudku. Ústavní soud zde posuzoval, zda soudnímu znalci náleží odměna za ušlý výdělek za cestu k okresnímu soudu, přičemž městský soud tuto náhradu stěžovateli nepřiznal z důvodu, že soudní znalec byl zapsán i jako advokát; co se týká „legitimního očekávání“, tak ušlý zisk je upraven vyhláškou, kde je stanoven způsob jeho výpočtu, jedná se tak o jinou kategorii než v případě nenárokových odměn.

[34] Stěžovatel b) dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2022, č. j. 7 As 233/2021-33. Zdejší soud zde zdůraznil, že při nenárokovosti odměny neexistuje právo na „výsledek“, tedy odměnu, ale existuje právo na řádný proces. Z rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 9 Ads 83/2014-46, jež učinil tento závěr, plyne, že stěžovatel b) nemohl s ohledem na nenárokový charakter odměny legitimně očekávat její udělení. Nemá-li služební zaměstnanec žádný právní nárok na odměnu, nemůže její udělení legitimně očekávat. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 3. 2022, č. j. 7 As 233/2021-33, podotkl, že správní soudy by do tohoto uvážení měly zasahovat jen zcela výjimečně a v omezené míře. Konstatuje zde: „*Na druhou stranu je pravdou, že i toto široké uvážení musí mít své meze, k jejichž posouzení jsou povolány právě správní soudy. Limity uvážení správního orgánu jsou buď stanoveny zákonem, nebo si je musí správní orgán vymezit ve své rozhodovací praxi sám a následně je také dodržovat. Předem stanovená kritéria pro rozhodování nesmí být excesivní, ale jsou limitována principy vyplývajícími z ústavního pořádku České republiky, tj. principem rovnosti, zákazem diskriminace, příkazem zachovávat lidskou důstojnost, jakož i povinností výslovně uvést, jaká kritéria správní orgán v rámci své úvahy použil, jaké důkazní prostředky si opatřil, jaké důkazy provedl a jak je hodnotil, a k jakým skutkovým a právním závěrům dospěl (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 - 42)*“. Otázku, kterou musí Nejvyšší správní soud posoudit v nynější věci je, zda se krajský soud ve svém odůvodnění zabýval tím, jakými úvahami byl stěžovatel a) při rozhodování o (ne)udělení odměny veden.

pokračování

[35] Krajský soud se s touto námitkou stěžovatele b) náležitě a podrobně vypořádal a Nejvyšší správní soud se s jeho závěry ztotožňuje. Dle § 52 odst. 1 zákona o vojácích z povolání *„kázeňské odměny se udělují za příkladné plnění služebních povinností nebo za záslužné činy. Záslužným činem se rozumí zejména vykonání hrdinského skutku, projev statečnosti při záchraně života nebo majetku.“* Dle odst. 2 kázeňskými odměnami jsou zejména *„a) písemná pochvala, b) prominutí dříve uloženého kázeňského trestu nebo jeho zahlazení, c) peněžitý nebo věcný dar.“*

[36] Dle § 68g zákona o vojácích z povolání *„za splnění mimořádného nebo zvlášť významného služebního úkolu lze vojákovi poskytnout odměnu.“*

[37] Krajský soud se ve svém rozhodnutí zabýval přezkoumatelností výroku I. prvostupňového rozhodnutí a jeho odůvodněním ve spojení příslušnou částí napadeného rozhodnutí a neshledal vady řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Rozhodnutí služebních orgánů jsou dle krajského soudu srozumitelná, vnitřně a vzájemně nerozporná, vycházejí z dostatečně zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a obsahují úvahy, kterými byly služební orgány vedeny při posouzení věci, a závěry na jejich základě učiněné. Správní orgány shodně uvedly, že v souladu se zákonným zněním jsou odměny absolutně nenárokové. Podmínkou vzniku nároku na odměnu (ať již odměnu dle § 68g nebo kázeňskou odměnu dle § 52 odst. 1 zákona o vojácích z povolání) je splnění podmínek daných platnou právní úpravou, tedy splnění mimořádného nebo zvlášť významného služebního úkolu v případě odměny dle § 68g zákona o vojácích z povolání nebo příkladné plnění služebních povinností nebo vykonání záslužného činu v případě odměny dle § 52 zákona o vojácích z povolání a existence rozhodnutí příslušného orgánu o přiznání odměny. Právní nárok na odměnu by stěžovateli b) vznikl teprve rozhodnutím o jejím udělení příslušným orgánem, k čemuž v dané věci nedošlo. Správní orgán I. stupně v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí uvedl, že odměna nemusí být udělena ani při plnění služebních povinností a vykonání záslužného činu. Nárok na kázeňskou odměnu vzniká nejenom splněním těchto podmínek, ale především jejich udělením, jelikož je nutné disponovat finančními prostředky na jejich vyplacení. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že nárok na příslušnou odměnu nemohl vzniknout jen na základě legitimního očekávání, které mělo být založeno tvrzenou předchozí praxí služebního orgánu spočívající v plošném udělování odměn všem příslušníkům rot, bez splnění zákonných podmínek. Ostatně k závěru, že udělení nenárokových odměn nemůže založit legitimní očekávání, dospěl ve své judikatuře Nejvyšší správní soud ve výše citované judikatuře. Nebylo tak rozhodné, že odměna byla stěžovateli b) navržena, dokud nebyla přiznána, tak na ni stěžovateli b) nevznikl nárok. Stejný názor vyslovil rovněž Ústavní soud v odkazovaném usnesení. Nejvyšší správní soud neshledal kasační námitku stěžovatele b) důvodnou.

II. Přiznání příspěvku na FKSP za rok 2022

[38] Stěžovatel a) v kasační stížnosti uvedl, že plnění příspěvku z FKSP je nenárokové plnění dle § 3 odst. 5 vyhlášky č. 114/2002 Sb. a stěžovateli b) nic nebránilo, aby si o příspěvek požádal. Na podání požadavku dle stěžovatele a) neměla vliv zásada presumpce správnosti ve věci vydaných správních aktů, jelikož učinění takového požadavku nebylo stěžovateli zásadně znemožněno. Nadto není možné předvídat, zda by stěžovatelově žádosti bylo vyhověno, či nikoliv. Stěžovatel a) poukázal na formu plnění příspěvku, kdy se na

základě objednávky vojákovi nevyplácejí finanční prostředky fyzicky, ale poskytuje se mu nepeněžitě plnění.

[39] Jak již uvedl krajský soud, do doby pravomocného zrušení rozhodnutí o propuštění stěžovatele b) ze služebního poměru se na rozhodnutí o propuštění vztahovala zásada presumpce správnosti správních aktů, tedy hledělo se na ně jako na zákonné a správné. Mezi stranami není sporu o tom, že zrušením rozhodnutí o propuštění nastala ve smyslu § 22 odst. 1 zákona o vojácích z povolání fikce trvání služebního poměru se všemi právy a povinnostmi včetně nároku na peněžní náležitosti v dosavadní výši. Služební poměr tedy fiktivně trval od 1. 1. 2022 do 22. 12. 2022. Krajský soud dospěl k závěru a stěžovatel a) jej nijak nerozporuje, že příspěvek z FKSP lze podřadit pod § 22 zákona o vojácích z povolání. Stejně tak nijak nerozporuje skutečnost, že o příspěvek z FKSP lze požádat v období od 10. 2. do 10. 11. příslušného roku.

[40] Tvrzení stěžovatele a), že stěžovatel b) mohl o příspěvek požádat kdykoliv během roku 2022 se jeví absurdním, přičemž stěžovatel a) ani blíže nevysvětlil, jakým postupem by tak měl stěžovatel b) učinit. V nynějším případě platí presumpce správnosti správního rozhodnutí. Do doby, než bylo toto správní rozhodnutí zrušeno, bylo povinností stěžovatele b) se jím řídit. Nejvyšší správní soud si nedokáže představit situaci, jak o příspěvek z FKSP žádají jedinci, které již služební orgán nepovažuje za služební zaměstnance (a kladně je vyřizuje). Stěžovatel b) nemůže nést následky nezákonného rozhodnutí o propuštění stěžovatele a) v tom směru, že by odůvodnily zánik nároku na příspěvek z FKSP, přičemž okolnosti zániku nároku byly zcela mimo dispozici stěžovatele b). Jednalo se o plynutí času a rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru. Stěžovatelem a) tvrzená absence právní úpravy umožňující přesunutí nevyčerpaného příspěvku z FKSP do dalšího kalendářního roku nemůže být sama o sobě vzhledem ke konkrétním okolnostem daného případu důvodem pro zkrácení nároku stěžovatele b). Stěžovatel b) tak má právní nárok o příspěvek požádat za rok 2022, v jaké výši, případně jak bude jeho žádosti vyhověno už není otázkou v nynějším sporu. Tato námitka stěžovatele a) vzhledem k výše uvedeným okolnostem není důvodná.

III. Přiznání příspěvku za nevyčerpanou preventivní rehabilitaci

[41] Stěžovatel a) namítá, že v souladu se zákonnými ustanoveními se přidělují poukazy na preventivní rehabilitaci vždy do 30. 11. příslušného roku na rok následující. Požadavky na preventivní rehabilitaci se zpracovávají na základě skutečného zájmu vojáků. Dle Nejvyššího správního soudu je nutné zde posoudit obdobnou otázku jako v předchozí kasační námitce, tedy, zda bylo stěžovateli b) umožněno požádat o čerpání preventivní rehabilitace.

[42] Dle stěžovatele a) čerpání preventivní rehabilitace upravuje vedle § 97 odst. 1 zákona o vojácích z povolání také rozkaz ministra obrany č. 46/1999 Věstníku MO Poskytování preventivní rehabilitace (dále jen „rozkaz Ministra obrany“). Podle čl. 17 rozkazu ministra obrany požadavky na preventivní rehabilitaci zpracovává velitel příslušného organizačního celku na základě skutečného zájmu vojáků. Podle čl. 18 rozkazu Ministra obrany ředitelství Vojenského lázeňského a rekreačního zařízení p.o. (dále jen „VLRZ“), které preventivní rehabilitaci zabezpečuje, rozesílá poukazy na preventivní rehabilitaci vždy do 15. listopadu; podle čl. 19 rozkazu Ministra obrany příslušný velitel přiděluje poukazy na příští rok vždy do 30. listopadu. Pokud stěžovatel b) namítal, že mu v roce 2022 nebyl přidělen poukaz na

pokračování

preventivní rehabilitaci, stěžovatel a) k tomuto konstatuje, že stěžovatel b) v rámci řízení netvrdil ani neprokázal, že by v souladu s rozkazem ministra obrany služební orgán v roce 2021 požádal o přidělení poukazu na preventivní rehabilitaci v roce 2022 (či jinak projevil zájem o ni), čímž by splnil podmínku pro jeho přidělení, a nic na tom nemění skutečnost, že měl na ni právní nárok.

[43] Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že pokud stěžovatel a) tvrdí, že bylo umožněno stěžovateli b) požádat o poukaz na preventivní rehabilitaci, tak měl především toto své tvrzení nějak doložit; například mailovou komunikací, kde je stěžovatel b) informován o možnosti si o tento poukaz zažádat, případně zněním interní směrnice či zněním rozkazu ministra obrany, který se také Nejvyššímu správnímu soudu z veřejně dostupných zdrojů nepodařilo dohledat. Dále tato kasační argumentace nebyla součástí prvostupňového rozhodnutí ani rozhodnutí o odvolání. Tato argumentační linka byla poprvé vznesena až v kasační stížnosti stěžovatele a), nikoliv před krajským soudem, ač stěžovatel a) ji před krajským soudem mohl vznést v rámci vyjádření se k žalobě. Vzhledem k tomu, že stěžovatel a) svá tvrzení nijak nedoložil, se Nejvyšší správní soud ztotožňuje s krajským soudem, že stěžovateli b) nebylo umožněno čerpat preventivní rehabilitaci v roce 2022 (nezákonné rozhodnutí stěžovatele a) ve spojení presumpcí správnosti správního rozhodnutí.) Stěžovatel b) nemůže nést následky (nemožnost čerpání preventivní rehabilitace) z důvodů, které nastaly nezákonným jednáním stěžovatele a). Kasační námitka stěžovatele a) tak není důvodná.

IV. Výpočet nároku nevyčerpané dovolené za rok 2022

[44] Stěžovatel b) v kasační stížnosti namítá, že jak služební orgány, tak i krajský soud, neměly postupovat podle rozhodnutí SDEU. Tvrdí, že unijní právo není v oblasti pracovního práva plně harmonizováno a zmiňované rozhodnutí SDEU se vztahovalo k pracovně-právním předpisům jiných členských států, než je Česká republika. Stěžovatel b) nesouhlasí s právním názorem stěžovatele a) a krajského soudu, že do výpočtu nevyčerpané dovolené za rok 2022 nelze zahrnout období, kdy byl stěžovatel b) v pracovním poměru u jiného zaměstnavatele.

[45] Mezi stranami není sporu o tom, že stěžovatel b) byl zaměstnán u jiného zaměstnavatele, a to od 23. 5. 2022 do 29. 12. 2022 u Dopravního podniku města Pardubic a.s. Nárok na poměrnou část dovolené za zbývající dobu, kdy byl stěžovatel b) ze služebního poměru nezákonně propuštěn a nebyl zaměstnán, byl služebními orgány přiznán a převeden do následujícího roku. Dle stěžovatele b) je třeba práva a povinnosti z každého pracovního vztahu, tedy včetně práva na dovolenou, posuzovat samostatně, a to s odkazem na stanovisko MPSV. Stěžovatel b) však nebyl fakticky zaměstnán u dvou zaměstnavatelů zároveň, byl zaměstnán pouze u jednoho zaměstnavatele, byť se dodatečně ukázalo, že u původního zaměstnavatele byl propuštěn v rozporu se zákonem. Nejvyšší správní soud připomíná, že jakmile bylo pravomocně zrušeno rozhodnutí o propuštění stěžovatele b) ze služebního poměru, oznámil, že hodlá ve služebním poměru pokračovat a ukončil zaměstnanecký poměr, který v mezidobí vykonával. Závěr, že stěžovatel b) fakticky nikdy nevykonával jak zaměstnanecký, tak i služební poměr zároveň přijal i krajský soud, přičemž uzavřel, že rozhodnutí SDEU je plně aplikovatelné. Výpočet nároku na dovolenou za rok 2022 učiněný služebními orgány byl dle krajského soudu správný a důkladně odůvodněný. Nejvyšší správní soud tyto závěry aprobuje.

[46] Podstatou výše citovaného rozsudku SDEU bylo konstatování, že pokud byl služební poměr ukončen nezákonně, tak za dobu, kdy byl zaměstnanec nezákonně propuštěn, mu náleží nárok na řádnou dovolenou a služební orgán jej nemůže „odbyt“ se závěrem, že mu nárok na řádnou dovolenou nevznikl, protože reálně žádnou práci nevykonával. Dovolenu se ve smyslu MPSV práce rozumí zvláštní druh doby odpočinku, kdy zaměstnanec v zaměstnavatelem určeném nebo dohodnutém čase nevykonává práci, nedostavuje se na pracoviště a má tedy pracovní volno určené především ke zotavení, k odpočinutí si od práce a k osobním zájmům. Nic takového však u stěžovatele b) v roce 2022 nenastalo, jelikož žádnou práci fakticky pro stěžovatele b) nevykonával, nepotřeboval tedy dovolenou na realizaci soukromých zájmů. Odkazované stanovisko MPSV je samozřejmě plně aplikovatelné, ale ne na tento případ. Pokud zaměstnanec je v pracovním poměru k více zaměstnavatelům, tak mu u každého vzniká nárok na dovolenou samostatně. Což je logické, protože pokud by tomu tak nebylo, tak by se zaměstnanec mohl ocitnout v takové situaci, že by reálně ani žádnou dovolenou pro svoje osobní potřeby čerpat nemohl, pokud by mu vznikl nárok pouze u jednoho zaměstnavatele a u druhého ne.

[47] Rozhodnutí SDEU chrání především stěžovatele b), byť právě on argumentuje, že nemělo být v jeho případě použito. Rozhodnutí SDEU konstatuje: *„Jak vyplývá ze samotného znění čl. 7 odst. 1 směrnice 2003/88, každý pracovník má nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok v trvání nejméně čtyř týdnů. Tento nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok musí být považován za zásadu sociálního práva Unie, která má zvláštní význam a jejímuž naplňování příslušnými vnitrostátními orgány může docházet pouze s omezeními výslovně uvedenými v samotné směrnici 2003/88 (...). V takové situaci, jako je situace dotčená ve věcech v původních řízeních, tedy musí být doba ode dne protiprávního propuštění ze zaměstnání do dne, kdy do něj byl pracovník znovu přijat v souladu s vnitrostátním právem v návaznosti na soudní rozhodnutí o zrušení tohoto propuštění, považována za skutečně odpracované období pro účely stanovení nároku na placenou dovolenou za kalendářní rok. (...) Konečně je třeba upřesnit, podobně jako to učinil generální advokát v bodě 59 svého stanoviska, že v případě, kdy dotčený pracovník vykonával jiné zaměstnání v období ode dne protiprávního propuštění ze zaměstnání do dne, kdy byl znovu přijat do prvního zaměstnání, nemůže tento pracovník uplatňovat vůči svému prvnímu zaměstnavateli nároky na dovolenou za kalendářní rok, které se vztahují na dobu, během níž vykonával jiné zaměstnání. Za takových okolností totiž přísluší dotčenému pracovníkovi, aby uplatnil svůj nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok, který se vztahuje na posledně uvedené období, vůči svému novému zaměstnavateli“.*

[48] Právní úprava týkající se nároku na dovolenou se mezi českou právní úpravou, bulharskou a italskou v podstatných věcech neliší, nehledě na to, že rozhodnutí SDEU vychází ze Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ze dne 4. listopadu 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby (dále jen „směrnice 2003/88“) a zásad sociálního práva Evropské unie. Služební orgány tedy při výpočtu dovolené postupovaly zákonně, námitka stěžovatele b) tak není důvodná.

V. Výše přiznaného nároku na vyplacení „zákonného úroku z prodlení“

[49] Služební orgány přiznaly stěžovateli b) zákonný úrok z prodlení, který vznikl z důvodu, že bylo pravomocně zrušeno rozhodnutí o propuštění stěžovatele b) z pracovního poměru, a došlo tak k prodlení s vypořádáním jeho platových nároků. Mezi stranami není sporná skutečnost, že stěžovateli b) náleží úrok z prodlení a ani jeho zákonná sazba. Zůstává však sporné určení počátku tohoto prodlení. Stěžovatel a) namítá, že k prodlení došlo až

pokračování

nabytím právní moci zrušujícího rozsudku, zatímco stěžovatel b) namítal, že k prodlení došlo zpětně a úrok z prodlení musí být vyčíslen k 1. až 11. měsíci roku 2022; s tímto závěrem se rovněž ztotožnil i krajský soud, pročež rozhodnutí stěžovatele a) v této části zrušil.

[50] Dle § 22 odst. 1 zákona o vojácích z povolání, „*dojde-li ke zrušení rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru, služební poměr trvá se všemi právy a povinnostmi včetně nároku na peněžní náležitosti v dosavadní výši*“. Krajský soud konstatoval, že tak dojde k obnovení služebního poměru a s ním spojené zpětné obnovení nároku na peněžní náležitosti v dosavadní výši, a to za dobu, po kterou trvalo propuštění stěžovatele b) ze služebního poměru, které bylo následně pro nezákonnost zrušeno. Jednotlivé měsíční peněžní náležitosti se proto stávaly splatnými postupně tak, jak by stěžovateli b) vznikl nárok na služební plat v případě jeho nepropuštění ze služebního poměru. Tomu dle krajského soudu svědčí i kompenzační funkce úroků z prodlení. Stěžovatel a) namítá, že vzhledem k presumpci správnosti správního rozhodnutí, za rozhodný pro vznik nároku na úroky z prodlení byl až rozsudek městského soudu, který toto rozhodnutí o propuštění stěžovatele b) ze služebního poměru zrušil; dříve neexistoval právní nárok, pro který by mu měly být tyto platové nároky vyplaceny.

[51] Stěžovatel a) odkázal v žalobě na rozsudek městského soudu ze dne 15. 9. 2022, č. j. 14 Ad 3/2022-32, který krajský soud ve svých úvahách nevzal v potaz. Ten dospěl k závěru, že ke splatnosti jednotlivých peněžních náležitostí dochází dle § 68l zákona o vojácích z povolání následovně: „(1) *Služební plat je splatný v kalendářním měsíci následujícím po měsíci, ve kterém vznikl vojákovi nárok na služební plat.* (2) *V rámci období uvedeného v odstavci 1 určí ministerstvo vnitřním předpisem pravidelný termín výplaty služebního platu.* (3) *Při zániku služebního poměru se služební plat vyplatí v nejbližším pravidelném termínu výplaty služebního platu.*“ Právní nárok na vyplacení peněžních náležitostí vznikl stěžovateli b) na základě rozsudku městského soudu, kterým bylo zrušeno rozhodnutí o propuštění stěžovatele b) ze služebního poměru, nabytím právní moci dne 23. 12. 2022. Den splatnosti tak dle prvostupňového rozhodnutí s odkazem na § 68 l zákona o vojácích nastal dne 13. 1. 2023.

[52] Výklad prosazovaný stěžovatelem b) je civilistický, korespondující s judikaturou Nejvyššího soudu. Avšak zde se jedná o správní právní předpisy, které se od občanskoprávních předpisů odlišují především tím, že u rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru platí presumpce správnosti tohoto rozhodnutí, dokud není zrušeno. Ustanovení § 22 zákona o vojácích z povolání obsahuje zvláštní úpravu, jak v případě zrušení takového rozhodnutí postupovat, aby služební zaměstnanec nebyl krácen na svých právech. Oproti tomu § 69 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů stanoví, že náhrada mzdy (platu) přísluší zaměstnanci ve výši průměrného výdělku *ode dne, kdy zaměstnanec oznámil zaměstnavateli, že trvá na dalším zaměstnávání*. Z uvedeného je zřejmé, že zákoník práce zakládá právní titul pro průběžné vyplacení náhrady mzdy (platu) pro zaměstnance, zatímco služební zákon poskytuje právní titul pro výplatu služebního příjmu až v návaznosti na zrušení rozhodnutí o propuštění. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 6. 2017, č. j. 3 As 192/2016-61, dospěl ke stejnému závěru. Přestože se v tomto případě jednalo o zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „služební zákon“), právní úprava týkající se nezákonného ukončení služebního poměru je v obou

těchto zákonech upravena obdobně; krajský soud tak odmítl uvedenou judikaturu NSS nepřipadně.

[53] Zrušení rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru dle zákona o služebním poměru je stejně jako u § 22 zákona o vojácích z povolání předpokladem trvání služebního poměru. Citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu je tak plně použitelný i v nynější věci. Nejvyšší správní soud se tak ztotožňuje s námitkou stěžovatele a), že v jednotlivých měsících absentoval právní důvod pro vyplácení peněžních náležitostí. Proto lze o vzniku nároku na doplacení peněžních náležitostí hovořit až po rozhodnutí, kterým bylo zrušeno rozhodnutí o propuštění stěžovatele b) ze služebního poměru. Úrok z prodlení tak byl vypočítán správně, jelikož stěžovatel a) začal být v prodlení s vypořádáním finančních náležitostí až po 13. 1. 2023. Stěžovatelem b) zmiňovaný rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 19. 5. 2021, č. j. 30 Ad 4/2019-90, úroky z prodlení jako samostatnou žalobní námitku vůbec neřeší; řeší výpočet výše průměrného služebního příjmu dle § 124 odst. 9 služebního zákona; není proto na projednávanou věc přílehlavý. Nejvyšší správní soud tuto námitku stěžovatele a) shledal důvodnou.

VIII. Přiznání doplatku za pověření výkonem služby ve služebním zařazení technik rotý velitelského družstva rotý logistiky 141. zásobovacího praporu 14. pluku logistické podpory

[54] Krajský soud zrušil v této části rozhodnutí stěžovatele a), jelikož z něj nevyplýval žádný nosný důvod, pro který bylo od 1. 1. 2022 stěžovateli b) přiznáno doplacení služebního platu dle služebního tarifu četař, a nikoliv dle služebního tarifu rotmistr, jak požaduje stěžovatel b). Stěžovatel a) namítá, že ze samotné povahy institutu dispozice je dle jeho názoru zcela zřejmé, že stěžovatel b) dnem jeho určení do dispozice velitele 14. pluku logistické podpory již nadále zcela logicky nemohl být pověřen výkonem služby v jiném služebním zařazení, v daném případě konkrétně technika rotý v hodnosti rotmistra. Pověření výkonu služby v jiném služebním zařazení ve smyslu § 13 zákona o vojácích z povolání je tak nutno vnímat jako oprávnění služebního orgánu k zajištění plnění služebních úkolů, které nevyžaduje souhlas pověřeného vojáka. Maximální doba pověření je jeden rok, přičemž rozhodnutí o pověření může být ze strany služebního orgánu kdykoliv změněno, resp. ukončeno, a to na základě potřeb služebního orgánu a bez nutnosti souhlasu vojáka se změnou doby trvání pověření.

[55] Dle § 13 odst. 1 zákona o vojácích z povolání „voják může být pověřen výkonem služby v jiném služebním zařazení stejné nebo vyšší úrovně nejdéle na dobu 1 roku. Po tuto dobu voják nevykonává úkoly a povinnosti vyplývající z jeho dosavadního služebního zařazení“. Stěžovatel a) namítá, že pověření je v dispozici služebního orgánu a může být zrušeno. Nicméně stěžovatel a) jej zrušil s odkazem na propuštění stěžovatele b) ze služebního poměru ke dni 31. 12. 2021. Avšak tento služební poměr byl následně pravomocným rozhodnutím městského soudu obnoven. Nejvyšší správní soud souhlasí se závěrem krajského soudu, že tak, jak se obnovil služební poměr, tak se obnovilo i pověření, jehož maximální doba trvání je 1 rok, přičemž stěžovatel b) byl pověřen výkonem služby od 15. 1. 2021. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že z prvostupňového rozhodnutí ani z rozhodnutí stěžovatele a) nevyplývá nosný důvod, pro který bylo od 1. 1. 2022 stěžovateli b) přiznáno doplacení služebního platu dle služebního tarifu četař, a nikoliv dle služebního tarifu rotmistr, jak požaduje stěžovatel b). Pokud stěžovatel a) v kasační stížnosti namítá, že došlo ke zrušení pověření již určením stěžovatele b) do dispozice, k čemuž došlo již dne

pokračování

14. 4. 2021, tak konečné rozhodnutí, kdy byl stěžovateli b) přiznán příplatek až do 31. 12. 2021, nekoresponduje s předloženou argumentací. Je tak zmatečné, a proto bylo správně krajským soudem pro nepřezkoumatelnost v této části zrušeno.

Náhrada nákladů řízení přiznána krajským soudem

[56] Stěžovatel b) napadl kasační stížností i výrok III. krajského soudu, kterým mu byla přiznána náhrada nákladů řízení ve výši 17 295,30 Kč. Stěžovatel považuje přiznanou výši za nedostatečnou. Nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že se nejednalo o mimořádně obtížné právní služby, přestože krajský soud uznává, že byla podána velmi rozsáhlá žaloba. K tomu musí Nejvyšší správní soud konstatovat, že samotná obsáhlost žaloby či její rozsah neodůvodňuje bez dalšího, že se jedná o mimořádně obtížné právní služby. Pokud stěžovatel b) namítá, že se věc týkala specifické právní úpravy, zákona o vojácích z povolání, Nejvyšší správní soud připomíná, že v odvětví správního práva je specifických právních úprav celá řada. Ani použití jednoho rozhodnutí Soudního dvora EU, které není nijak přehnaně obsáhlé a je dostupné v českém jazyce, neodůvodňuje přiznání trojnásobné odměny za jeden úkon právní služby dle § 12 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátního tarif), jak stěžovatel b) požadoval. Důvodem pro přiznání trojnásobné výše odměny není ani skutečnost, že advokátní tarif nebyl dlouhé roky novelizován a výše náhrady nákladů řízení podle něj je nedostatečná. Nejvyšší správní soud se s vypočtením výše nákladů krajským soudem ztotožňuje. Dodává, že ani doplnění repliky o rozsudek Krajského soudu v Ostravě nebylo v konečném důsledku pro daný případ přiléhavé. Poradu s klientem před ústním jednáním krajského soudu nepovažuje Nejvyšší správní soud vzhledem ke koncentrační zásadě tvrzení za obligatorní právní úkon ve správním soudnictví a vzhledem k tvrzené obsáhlosti správní žaloby a podání repliky ani za nezbytně nutný.

[57] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost stěžovatele a) částečně důvodnou, a proto z výše uvedených důvodů dle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. v této části napadený rozsudek krajského soudu zrušil; v něm bude dle § 110 odst. 4 s. ř. s. krajský soud vázán výše vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Závěry vyslovené v tomto rozsudku se tudíž promítnou do výroku II. napadeného rozsudku krajského soudu.

[58] Nejvyšší správní soud neshledal ve zbývající části kasační stížnost stěžovatele a) a kasační stížnost stěžovatele b) důvodnou, proto je dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[59] Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žalobce žádné náklady nad rámec jeho správní činnosti nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[60] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že výrok III. napadeného rozsudku krajského soudu, kterým bylo rozhodnuto o nákladech řízení, není třeba rušit, neboť i přes výsledek kasačního řízení, tento výrok z hlediska úspěchu ve věci ob stojí.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 25. července 2025

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu